

HC Je 3119

A BUDAPEST I. KERÜLET BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

VARNEGYED

2021
1

XXVI. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM, 2021. január 28.

Feltárják a budavári
nagyzinagógát

Lyukasóra
a Vízivárosban

Szépség és valóság

A KORMÁNY

EDDIG TÖBB MINT
1,5 MILLIÁRD
FORINTOT VETT EL
AZ I. KERÜLETI
EMBEREKTŐL.

vedjukmegbudapestet.hu

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

SZÉPSÉG ÉS VALÓSÁG

- emlékséta a magyar kultúra napján
4. oldal

A VESZÉLYHELYZET FELOLDÁSA UTÁN DÖNTENEK MAJD A LAKÁSRENDELETRŐL

- interjú Váradiné Naszályi Márta polgármesterrel
6. oldal

FELTÁRJÁK A BUDAVÁRI NAGYZSINAGÓGÁT

16. oldal

IMPRESSZUM

A Budapest I. kerület Budavári
Önkormányzat lapja.

Megjelenik kéthetente.

Kiadó: Budapest I. kerület Budavári
Önkormányzat

Levélcím: 1014 Budapest, Országház u. 15.

Telefon: +36 1 355 0139

E-mail: varnegyed@gmail.com,

varnegyed@budavar.hu

Főszerkesztő: Csillag János

Fotó: Kiss Nelly, Fogl András

Nyomda: Pharmapress Kft.

Terjesztés: Tele Pack Kft.

A terjesztéssel kapcsolatos
észrevételeiket az alábbi (ingyenesen
hívható) zöldszámon jelenthetik be:
+36 80 204 275.

Meg nem rendelt kéziratokat,
fotókat nem őrzünk meg és nem küldünk
vissza!

A hirdetések tartalmáért nem vállalunk
felelősséget.

ISSN 2060-6303.

XXVI. évfolyam, 1. szám, 2021. január 28.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

A Szépség és Valóság mestereire emlékeztünk

SÉTA A MAGYAR KULTÚRA NAPJÁN

Január 22-én, a *Himnusz* születésnapján a magyar kultúrát ünnepeltük – arra is emlékezve, hogy kerületünk számos világhírű művész otthona volt, rengeteg szín és hagyomány ma is itt van velünk, megszépítve a mindennapjainkat. A kerület egykori lakói előtt tisztelegtünk egy-egy szál virággal.

A közös séták hagyományát folytatva 2021-ben a Tabán és a Víziváros emléktábláit és akár táblával még meg

nem jelölt, de fontos helyeit mutattuk be. Az emlékezés – és egyben a kalandozás a kultúra, művészetek világában

– Virág Benedek szobránál kezdődött, és természetesen Kölcsey szobránál ért véget a Batthyány téren, ahol V. Nászalyi Márta polgármester helyezte el a Budavári Önkormányzat koszorúját.

Az útvonal először az egyre népszerűbb kulturális helyszínünk, a Virág Benedek Ház környékét járta körül, itt munkatársainkhoz, Vámos Ágneshez, Képes Gáborhoz és Zombori Andreához spontán csatlakozott kedves tabáni barátunk, Saly Noémi Budapest-történész is, aki Hauszmann Alajos építész saját lakóházának (Döbrentei utca 10.) titkaiba avatott be minket. A Várkert rakpart 17. (Vas István és Szántó Piroska emléktáblája) után, az Ybl Miklós tér érintésével, a Lánchíd utca 23-as háznál, az utánozhatatlan saját mikrovilágot teremtő író-költő házaspár, Tandori Ágnes és Tandori Dezső otthonánál folytatódott a beszélgetés. A Bem rakparton – az onnan a Krisztinavárosba költöző – művelődési házunk régi épülete emlékeztetett a „Bem6” jelentőségére a (pop)kultúra történetében, majd a Fő utcában többek között a 28 évesen meghalt magyar-indiai festőszeni, Amrita Sher-Gil szülőházánál hallhatunk a rendkívüli hatású művésztől – egy olyan különleges ház előtt, amelynek másik híres lakója Bartók Béla volt.

„A kapucinusoknál kereszteltek, a Mátyás-templomban bérmáltak és a Batthyány téri Anna-templomból indultam úrnapi körmenetre, hófehér ruhában rózsaszirmot szórva az Oltáriszentség elé.” Ki írta? A találós kérdésre a válasz: Gobbi Hilda. A színésznői pályafutásának otthona a Fő utca és a Halász utca sarkán található, aljában most a Horgásztanya Vendéglő működik.

A sétacsapatot Bauer Eszter kollégánk fogadta kedvenc irodalmi találkahelyünkön, a Jókai Anna Szalonban, majd halhatatlan kortársaink – Fodor Ákos, Petri György és Végh György – táblával még nem jelölt háza előtt tisztelegtünk egy-egy szál virággal.

Harminc szál virág – de minden, egykor itt élt környékbeli művésznak így sem jutott. Rengeteg ismert és elfeledett művész élt köztünk, akik megmutatták nekünk akár egy fehér virág egyetlen szirmában is – Szántó Piroska egy gondolatát idézve – „a szépséget és a valóságot”.

A pandémiára tekintettel a sétát nem hirdethettük meg nyilvánosan, de a Budavári Önkormányzat Facebook-oldalán és Youtube-csatornáján elérhetővé tettük az eseményről készült kisfilmünket.

Képes Gábor

A VESZÉLYHELYZET FELOLDÁSA UTÁN DÖNTENEK MAJD A LAKÁSRENDELETRŐL

A kormányzati intézkedések miatt nagy a bizonytalanság az önkormányzat költségvetésének bevételi oldalán, de a működés és a vállalt szolgáltatások biztosítása elsődleges szempont marad – mondta a Várnegyednek V. Naszályi Márta polgármester.

Ha a legfontosabb körülményt nézzük, a 2021-es évkezdet nem hozott változást, maradtak a COVID-járvány miatt elrendelt korlátozások. Ezt is figyelembe véve, hogyan kezdődött az év az önkormányzat számára?

– Reménykedtünk benne, hogy január 11-től ismét visszaáll a fizetős parkolás, de ez nem következett be, és egyelőre nem is tudjuk, hogy ebben mikor lesz változás, pedig ez továbbra is havi 100 millió forint kiesés az ön-

kormányzatnak, miközben egyáltalán nem látszik, hogy az ingyenes parkolás valamilyen módon segítené a járványhelyzet leküzdését. Az viszont látható, hogy másfélszeresére növekedett a kerületbe érkező, nem kerületi autók száma, és gyakorlatilag teljes káosz van az útjainkon, mindenki ott parkol, ahol éppen gondolja, a közterület-felügyelőink már nem győzik a bírságolást.

A bevételi oldal teljes bizonytalansága közepette kell megtervezniük és elfogadniuk az idei költségvetést. Ez a munka hogy áll?

– A költségvetés-tervezéssel kapcsolatban valóban nagyon sok a bizonytalanság, ezért is tervezzük azt, hogy január végéig elfogadjunk egy költségvetési koncepciót. Ez arról szól, hogy milyen irányelvek mentén szeretnénk a költségvetést véglegesíteni. Természetesen a költségvetés gerince már összeállt, de mivel a bevételekben ilyen nagy a bizonytalanság, még nagyon sok feladat áll előttünk. Ebben a költségvetési koncepcióban egyebek mellett olyan elveket is rögzíteni szeretnénk, amelyek szerint bizonyos fejlesztéseket, feladatokat csak akkor tudunk elvégezni, amennyiben az ahhoz kapcsolódó bevételek teljesülnek.

Most a bevétel mekkora hányada bizonytalan?

– Ha a tavalyi évet vesszük alapul, nagyjából 20 milliárd forintos költségvetéssel számolunk. Ebből körülbelül másfél milliárd forint a parkolási bevétel – erről most nem tudható, valójában mennyi lesz. A főváros által a kerületünknek előirányzott helyi iparüzési adó 1,8 milliárd, de hogy ez milyen mértékben teljesül, az szintén kérdéses. Márciusban, az első részlet beérkezésekor már tisztábban látunk majd. Ezt a bizonytalanságot úgy próbáljuk kezelni a költségvetésben, hogy az előirányzott összeggel számolunk, de zárunk egy jelentős összeget, ha mégsem teljesül az 1,8 milliárdos bevétel. A prioritást most a működés megőrzése jelenti, a kötelező és az önként vállalt feladatok színvonalának fenntartása, a kerületi lakóknak juttatott szolgáltatások biztosítása. Erre mindenképpen meglesz a forrás, annak ellenére, hogy a működés 70 százalékát saját forrásból fedezzük. Éppen ezek a saját források váltak bizonytalanokká. Ha ezek a bevételek nem érkeznek meg, akkor a tartalékokból kell előteremtenünk a forrást. A fejlesztéseket pedig úgy fogjuk ütemezni, ahogyan a bevételek érkeznek.

Üri utca 36. tetőfelújítási munkák

Az I. kerület is részt vesz a fővárosi önkormányzat kampányában, amelyben tájékoztatják a budapestieket, hogy mit jelentenek ezek az elvonások?

– Igen, csatlakozunk, és ennek a kampánynak lesz egy kerületi ága is. Vagyis megjelennek kerületi hirdetések és tájékoztatások, amelyekben az I. kerületi helyzetet mutatjuk be a lakóknak, számokkal, grafikonokkal, hogy mindenki számára érthetővé tegyük, miről is beszélünk. Szerintem a fővárosi kampány azért fontos, mert miközben a Budapesten élők többsége látja, hogy mit tesz a kormány az önkormányzatokkal, és ezen belül is a fővárosi önkormányzattal, azt, hogy e mögött pontosan milyen számok állnak, és hogy mennyire nagy a baj, sokan nem tudják. Tudatosítani kell, hogy a fővárosnál már tényleg az alapvető szolgáltatások ellátása van veszélyben.

Egy másik kampány is indul...

– Szeretnénk arra biztatni a kerületi lakókat, hogy jelentkezzenek a koronavírus elleni védőoltásra, és vegyék igénybe az oltási lehetőséget, ha az rendelkezésre fog állni. Mindannyiunknak az az érdeke, hogy Magyarországon lakosságát minél előbb átoltásák,

és fel lehessen oldani végre a veszélyhelyzeti intézkedéseket, visszatérhessen az életünk a normális kerékvágásba, járhatunk színházba, vendéglőbe, meglátogathassuk az idős rokonainkat és sorolhatnám. Ez egy kerületi kommunikációs kampány lesz, saját forrásból finanszírozzuk. Mivel a saját felületeinken tesszük közzé, szerencsére ennek a költségei nem számottevők. A kampányban megjelennek a munkatársaink ötletei és az ügyszakos csatlakozó ismert személyiségek. Ezúton is nagyon köszönöm mindenkinek, aki részt vett ebben a misszióban, és nagyon bízom abban, hogy sokakat tudunk ezzel arra motiválni, hogy jelentkezzenek az oltásra.

Az országos médiába is bekerült az önkormányzat azzal, hogy lakásügye miatt bepereli a kormánypárti publicistát, Bayer Zsoltot. Mi készítette önöket erre a lépésre?

– Amikor átvettük az önkormányzat vezetését, megígértem a meglévő lakásbérleti szerződésállomány átvizsgálását, ami meg is kezdődött. Mondhatjuk úgy, hogy két kupacra osztottuk a szerződéseket: az egyikbe azok kerültek, amelyeket rendben találtunk, a másikba azok, amelyekről az első vizs-

gátat után úgy gondoltuk, hogy azokat még alaposabban is meg kell vizsgálni. Ez egy elég komoly jogi szakmunka, és ennek nyomán az első két, problémásnak ítélt lakáscsereügyletet bíróságra is vittük. Ezt a kettő ügyet egyébként az alapján választottuk ki – és a továbbiakban is ebben a szellemben fogunk cselekedni –, hogy jogi, illetve közigazgatási értelemben mit tartunk a leginkább problémásnak. Vagyis nem az a meghatározó, hogy érintette-e benne ismert személyiség.

Ha ezek között nem volt ott Bayer Zsolt ügye, miért vették elő most?

– Bayer Zsolt szerződése a továbbvizsgálandók közé került. Ő viszont szeptemberben ország-világ előtt azt nyilatkozta, hogy a törvények megkerülésével vett részt ezekben a lakásügyekben. Polgármesterként az én felelősségem, hogy őrizzem a jogszerűséget a kerületi ügyekben, így nem volt más választásom, mint elrendelni a szerződés felülvizsgálatát. Karácsony előtt készült el a jogi szakvélemény, amely a csereszerződés megtámadását javasolta. Ennek alapján jelentettem be, a szakvélemény megállapításait figyelembe véve, hogy perre visszük ezt az ügyet.

Mennyiben kapcsolódik ez az ügy a készülő lakásrendelethez?

– Ez a kapcsolat valójában inkább szimbolikus: a csereszerződések jogszerűségének vizsgálata a napi gyakorlatunkat érinti, és már 2019 ősze óta folyik, a tervezett lakásrendelet pedig a lakásbérletek feltételeit szabályozza majd, de mindkettő része a fenntartható, esélyteremtő, igazságos és átlátható önkormányzati lakásgazdálkodásnak. Az utolsó simításokat végezzük a lakásrendelet szövegén, és azt tervezzük, hogy folytatjuk a társadalmi egyeztetést, a tervezetet pedig hamarosan elküldjük az érintett lakóknak. A társadalmi egyeztetés leginkább azért szünetelt, mert kitört a pandémia. Ha nem oldják föl a veszélyhelyzetet, akkor ezek az egyeztetések az online térben maradnak. Magát a rendeletet viszont csak akkor tudjuk majd elfogadni, ha feloldják a veszélyhelyzetet, és képviselő-testületi ülést tarthatunk. Ez ugyanis nagyobb jelentőségű ügy annál, minthogy veszélyhelyzeti intézkedésként egyedül hozzák róla döntést. Úgy ildomos, hogy ezt a képviselő-testület rendes ülésen tárgyalja. Fontos tudni, hogy a rendelet elfogadása nem jelenti a bérleti díjak azonnali emelését. Részben, mert eleve sem ez volt a szándékunk, részben, mert december 31-ig az önkormányzatok nem emelhetnek se adókat, se díjakat.

Vagyis a joga meglenne rá, de a dolog súlya miatt ragaszkodik a nyilvános képviselő-testületi üléshez?

– Így van, és ráadásul a testületi ülés előtt szeretném mindenképpen lefolytatni azokat a társadalmi egyeztetéseket is, amelyek szerintem egy

ilyen fontos és sokakat érintő rendelet esetében kifejezetten szükségesek. Az elfogadott rendeletről mindenki tudhatja majd, hogy hónapokig tartó hatásvizsgálatok és egyeztetések előzték meg. Ráadásul közben volt egy közvélemény-kutatás is, ami egyértelműen megerősített minket abban, hogy a rendelet legfontosabb irányával a kerületi közvélemény is egyetért. A rendelet célja a kiszámíthatóság és a jobbiztonság, és azt szeretnénk, hogy aki a jövedelme alapján megteheti, az fizesse ki azt az összeget az önkormányzatnak, amibe az ő lakásának a fenntartása kerül.

Tavaly nagyon jó visszhangot váltott ki a két másik budai önkormányzattal közös, Ostrom 75 című rendezvényük. A pandémia nyilván befolyásolja a terveket, de számíthatunk idén is hasonlóra?

– Igen, lesz Ostrom 76, február elején, és ismét egy kulturális eseménnyel készülünk. Egyébként közvetlenül a lakóktól, illetve a közvélemény-kutatás alapján hozzánk is az a visszajelzés érkezett, hogy nagyon jó volt a fogadtatása. Sajnos, rendezvényt nem tudunk tartani, ezért alternatív megoldásokat kerestünk. Történelmi traumáinkat az elmúlt évtizedekben a különböző társadalmi csoportok egymásnak ugrasztására használták. Az Ostrom 75 legfontosabb üzenete az volt, hogy a személyes és családi sorsok feltárása és bemutatása lehet az elferdült és agresszív megemlékező demonstrációk valódi alternatívája. Ezt az utat szeretnénk folytatni, bízom benne, hogy sokakat megszólítottunk vele.

-enzo-

Önkormányzati rendeletek

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 26/2020. (XII. 11.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 27/2020. (XII. 21.) önkormányzati rendelete a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat 2021. évi átmeneti gazdálkodásának a szabályairól

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 28/2020. (XII. 21.) önkormányzati rendelete a helyi adókról és az önkormányzati adóeljárásokról szóló 23/2015. (XI. 19.) önkormányzati rendelet egyes rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 29/2020. (XII. 21.) önkormányzati rendelete Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről

A rendeletek teljes szövege: budavar.hu

Emléktábla-avatás a Maros utcában

1945. január 12-én egy nyilas horda betört a Maros utcai kórház épületébe, és meggyilkolt 84 ártatlan embert. Másnap a kórház személyzetéből további négy ápolót kínoztak meg, majd lőtték agyon.

A gyilkosok magyar nyilasok voltak. Az áldozatok magyar nők, gyermekek és férfiak.

Január 12-én V. Naszályi Márta I. kerületi és Pokorni Zoltán XII. kerületi polgármester együtt avatta fel azt az emléktáblát, amely a Maros utcai rendelő falán sorolja fel a meggyilkolt áldozatok neveit.

Emlékükből fakadjon áldás.

Fotók: Sárközy György

Képviselői fogadóórák

MOLNÁRKA GÁBOR

Fogadóóra:

minden hónap első péntekén 17–18 óra között, helyszín: Fő utca 10.

GELENCSÉR FERENC

Fogadóóra:

minden második hétfőn 16.30–18.30 között, helyszín: Kapisztrán tér 1., bejelentkezés szükséges, tel.: +36 20 461 3043, e-mail: korsos.borbala@budavar.hu

TÖLCSÉR BORBÁLA

Fogadóóra:

minden páros kedden 18–19 óra között, helyszín: Fő utca 10., bejelentkezés szükséges, tel.: +36 20 228 8853.

REMENYIK ILDIKÓ

Fogadóóra:

előzetes bejelentkezés alapján. Helyszín: 1013 Bp., Krisztina krt. 73. Tel.: +36 20 535 1400.

ÓVJÁK AZ ÖNKORMÁNYZATI INGATLANOKAT

Több mint 500 millió forintot költött 2020-ban az önkormányzat a tulajdonában álló épületek felújítására és karbantartására a Budavári Önkormányzat Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezet (GAMESZ), ezenfelül pedig lakások fűtés-korszerűsítésére és gázalapvezetékek cseréjére további 100 millió forintot.

A GAMESZ feladatainak gerincét az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanállomány kezelése adja – mondta a Várnegyednek Vas Hunor, a GAMESZ igazgatója. Ez egyrészt épületszintű karbantartást, felújítást, állagmegóvást jelent, illetve esetenként azt is, hogy ha a lakásokban egyedi káresemény vagy állagromlás történik, akkor azt – az önkormányzati rendelet keretein belül – megjavítják. Ezenfelül a bérbeadás, illetve a bérletidő-beszedés is a hatáskörükbe tartozik, vagyis komplex szolgáltatást nyújtanak az önkormányzat szervezeti egységként.

Vas Hunor azt is elmondta, hogy ha valaki bérlő, az nem azt jelenti, hogy mindennemű ráfordítástól mentesül. A jelenleg érvényes rendelet és a lakástörvény értelmében is köteles a lakás állagát megóvni, folyamatosan karbantartani a lakás elválaszthatatlan részeit, így például a burkolatok, a festés, a gépészet rendben tartása a bérlők feladata. A tulajdonos felel viszont mindazon dolgokért, amelyek – leegyszerűsítve – a falon belül vannak, tehát a gáz-, a víz- és az elektromos alapvezetékekért és a csatornahálózatért, vagy a kéményekért. Vagyis, ha ezekkel adódik probléma, azt az önkormányzat a GAMESZ közreműködésével javíttatja meg.

Ez csak a műszaki oldal, de a GAMESZ feladata a bérbeadások menedzselése, a számlázás az egyedi bérlőknek vagy az esetleges elmaradásaik jogi behajtása – tette hozzá Vas Hunor. Az általánosan igaz, hogy ezeknek az ingatlanoknak az állagmegóvására, felújítására jóval többet költ az önkormányzat, mint amennyi a bérlőktől díjként bejön. Ennek legfőbb oka – ahogyan azt V. Nászalyi Márta polgármester már többször kifejtette – az, hogy a bérlők jelentős része szociális lakbért fizet, amely pedig sokszor egy átlagos társasházi lakás közös költségének mértékét sem éri el.

Egy-egy év munkáinak megtervezése úgy kezdődik, hogy a GAMESZ mint az önkormányzat vagyongazdálkodója javaslatot tesz a képviselő-testületnek, amelyben az szerepel, hogy szakmai megítélésük szerint mely ingatlanokon milyen karbantartási munkát szükséges elvégezni. Ehhez hozzárendelnek egy becsült költségvetést, ami alapján a tulajdonos eldönti, hogy mekkora összeget tud biztosítani. A munkákat az egy-egy gazdasági évre vonatkozó önkormányzati képviselő-testületi döntés eredményeként megszülető költségvetési rendelet keretein belül kell elvégezniük.

A mostani, pandémiás időszakban persze mindenki észleli, hogy nincs

Vas Hunor, a GAMESZ igazgatója

forrásbőség, sőt ellenkezőleg, így pedig mindenkinek valóban racionálisan kell gondolkodnia a költségekről – mondta Vas Hunor. A koronavírus-járvány miatt a műszaki kivitelezések megszervezése és lebonyolítása is meglehetősen bizonytalan volt, és tovább nehezítette a helyzetet, hogy nem lehetett tudni, egy-egy munkára időben meglesz-e a fedezet. Ezért viszonylag későn, az első hullám korlátozásainak feloldását követően indulhattak meg munkákat megelőző jogi lépések, így belecsúsztak a télbe, sőt, egy-két ügy áthúzódik az idei évre is. De – nyomatékossította – az önkormányzat ettől függetlenül tavaly is rengeteget költött: tavaly több mint 500 millió forint volt a költsége az ön-

kormányzat tulajdonában álló épületek felújításának és karbantartásának, és további 100 millió forintba került a lakások fűtés korszerűsítése és a gázalappervezetékek cseréje.

Ezek rendkívül szerteágazó feladatok, az előkészítésükben a munka dandárját a GAMESZ műszaki osztálya végzi. *„Ez három kollégát jelent, akikre erőteljesen tudok támaszkodni, ők azok, akik az előkészítő munkában, a lebonyolításban és ellenőrzésben is egyaránt részt vesznek. A velük való csapatmunka eredményeként tudjuk az előzetes javaslatainkat megtenni. Az eddigi tapasztalat az, hogy elgondolásaink nagy részét az önkormányzat jóváhagyja, és sikerül is megvalósítanunk azokat”* – mondta az igazgató.

A lényeg, hogy mindig a műszaki szükségességet próbálják szem előtt tartani, vagyis azt, hogy az adott épület összességében megőrizze az állagát, sőt, azon javítsanak is. Ez jó a bérlőknek, hiszen, ha tetők újulnak meg vagy nyílászárókat cserélnek, olcsóbb lesz a lakások fűtése. Jelentős anyagi forrásokat igényel az egyes lakások vízmentesítése. Itt a hosszú távú megoldásokat keresik, ami azzal is járhat, hogy az adott bérlőt ideiglenesen, az adott két-három hónapos kivitelezési időszakra átköltöztetik egy másik önkormányzati lakásba, és ilyenkor, ha a vízbetörések megakadályozása érdekében föl kell szedni a burkolatot, akkor azt egy vadonatújra cserélik, ami a bérlőnek nem kerül egy fillérjébe sem.

Az önkormányzat költségvetését ugyan többször kellett módosítani, de a GAMESZ-nak az ingatlanok felújítására fordítható keretéhez nem kellett

Tetőcserétől a támfaljavításig

A tavalyi munkák közül kiemelendő, hogy több ház tetőszerkezetét is felújította a GAMESZ. Így például az Úri utca 20. szám alatti, két részből álló épületen, ahol 2019-ben az Úri utca felőli részen készült el az új tetőfedés, 2020-ban pedig a Tóth Árpád sétány felől. Az Úri utca 36. számú épület hatalmas tetejének felújítását egy ütemben végezték el, és a munkát még tavaly év vége előtt befejezték. Szintén tetőcsere volt az Úri utca 48–50. számú házon

A Tárnok utca 5. sz. alatt a tervezett gáz-, víz- és csatorna-alappervezeték cseréjét kellett elvégezni, ami meg is történt a nyár folyamán, és ennek keretében az udvari burkolat részleges megbontására is szükség volt. A sikeres csőcseréket követően a burkolatot helyreállították, az örökségvédelmi hatósággal egyeztetett módon. Az idei tervek között szerepel a ház belső homlokzatának felújítása.

Az Úri utca 35.-ben az épület belső részeinek burkolata már előregegett, töredezett, néhol hiányos volt. A munkát restaurátori szakértői vélemény alapján, az örökségvédelemmel egyeztetve végezte el a Gamesz.

Az Úri utca 34. számú házból érkezett bérlői bejelentést megvizsgálva a szakértők megállapították, hogy

a ház támfala előregegett, enyhén megdőlt. Statikai szakvélemény alapján a szükséges javításokkal, újraképzéssel a hibát elhárították.

A Dísz tér 3.-ban – szintén bérlői jelzésre – a látható gázvezetékek felülvizsgálatát soron kívül végezték el, majd a tényleges, földben lévő vezeték cseréje előtt az épület gázzárlat alá került, szüneteltetni kellett a gázszolgáltatást, azonban a GAMESZ munkatársai minden bérlővel felvették a kapcsolatot és igény esetén fűtőtesteket, villanyrezsókat biztosítottak. A visszakapcsolás után a bérlők és az épületben lévő óvoda biztonsággal használhatja a szolgáltatást az elkövetkezendő évtizedekben.

Az Úri utca 31. egy tűzben kitégett lakás, és az oltás közben károsodott két lakás helyreállítása történt meg. Mindkét lakás teljes felújításon esett át: a felső a tűzeset miatt, az alsó az oltás közbeni károsodások miatt. Az elmúlt évben elkezdett munkák között szerepel még a Szarvas tér 1.-ben az utcai homlokzaton lévő nyílászárók cseréje, illetve a Lovas út 32. szám alatti épület felújítási munkái. Utóbbi ház már megérett a felújításra, azonban annak nagysága miatt ezt a munkát több ütemben tervezik végrehajtani.

jelentősen hozzányúlni, így a 2020-ra tervezett, nagyobb volumenű felújítási, karbantartási munkákat kivétel nélkül el tudták kezdeni, illetve többet be

is tudtak fejezni. Sőt, az úgynevezett haváriahelyzeteket – mint például egy gázszivárgás – is tudták kezelni.

-enzo-

Az első kerületiek többsége támogatja V. Naszályi Márta lakáspolitikáját

KERÜLETI KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁS

A nemrég elvégzett közvélemény-kutatások eredményei szerint az I. kerületi lakosok többsége támogatja a jelenlegi polgármester lakáspolitikai intézkedéseit. A válaszadók többsége elégedett az új, ellenzéki polgármester, a párbeszédese V. Naszályi Mártaeddigi teljesítményével.

A Medián és a 21 kutatóközpont alapos felmérést készített a kerületiek ismereteiről és véleményéről. A több mint félezer fős reprezentatív kutatás megállapította:

Ismertség és téma-ismeret

- A polgármester nevét 62% tudta felidézni pontosan, ez új polgármester esetében igen magas arány.
- A válaszadók többsége (60 százaléka) hallott már az önkormányzat új lakásrendeletéről. Ez szintén magasnak tekinthető egy ilyen friss ügy esetében.

Lakáspolitikai általában

- Többségében egyetértenek az önkormányzat lakáspolitikai szándékaival (e tekintetben a demográfiai és a pártválasztás szerinti csoportok közötti különbségek mérsékeltek voltak).
- A kerületi lakosság nagyjából kétharmada támogatja az önkormányzati lakásbérlet szigorítását.
- A legtöbben – beleértve a kormánypárti szavazók több mint felét – úgy gondolja, hogy legalább akkora bérleti díjat kellene fizetniük a lakosoknak, ami fedezi az önkormányzat költségeit.
- A többség egyetért azzal, hogy egy családnak csak egy önkormányzati lakása lehessen.

Lakásbérlet

- A kutatásból megállapítható, hogy leginkább csak egy szűk kisebbség – az emelésben érintett vári bérlet – ellenzik az önkormányzat intézkedéseit. Ők az esetleges újraszabályozást általában ellenzik.
- Az önkormányzati lakásban élők csaknem háromnegyede továbbra sem ért egyet azzal, hogy legalább annyit fizesse, amennyibe az önkormányzatnak kerül a lakásfenntartás.

A polgármester és az önkormányzat teljesítményéről

- Arra a kérdésre, hogy mi volt V. Naszályi Márta polgármester legfontosabb intézkedése, a legtöbben az önkormányzati bérlakások rendezését idézték fel.
- Gyakran előfordult még a vírushelyzettel kapcsolatos intézkedések említése, majd a közterületek fejlesztése, idősök segítése.
- Az önkormányzat tevékenységének pozitív a megítélése, a konkrétumok mentén is, és az általános értékítélet szerint is.
- 60% szerint jól mennek a dolgok a kerületben, míg az országra vonatkozó kérdésben ugyanez az arány csupán 34%.

Fontos témák

A kutatásból kiderül, hogy a válaszadók a lakhatást, útvízviszonyokat, valamint a parkolást nevezték meg legfontosabb problémaként. Emellett fontosnak tartják a zöldterületek felújítását és a lakások energiahatékonyágának javítását.

(A kutatásról részletesebben a következő számunkban olvashatnak az érdeklődők)

KUTYASÉTÁLTATÁS AZ 1. KERÜLETBEN

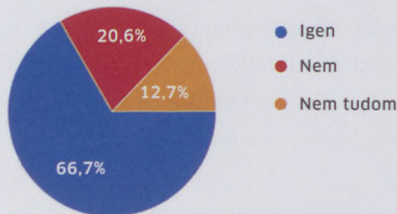
Az utóbbi időszakban sok megkeresés érkezett a Budavári Önkormányzathoz a kerületi kutyasétáltatással kapcsolatban. Fontosnak tartjuk, hogy kerületünkben megfelelő és korszerű körülmények között lehessen kutyát tartani, hisz a becslések szerint évente közel 35–40 000 alkalommal sétáltatnak kutyát csak a Várban.

A kutyasétáltatásról az érintettekkel együtt gondolkodunk, hogy minél több kerületi kutyás véleményét megismerjük. A kutyások véleménye is megoszlik: van, aki a póráz nélküli sétáltatás híve, mások a szigorú szabályozások mellett állnak.

Hogy jobban megismerhessünk a helyi igényeket, az I. kerületi kutyatartók számára elérhetővé tettünk egy kérdőívet, amelyben minden helyi kutyatulajdonos elmondhatta a véleményét.

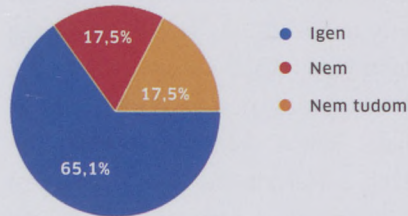
A KÉRDŐÍV KIÉRTÉKELÉSE

Megfelelőnek tartja-e a kerületben a kutyasétáltatásra kijelölt területek mennyiségét, területi elosztását?

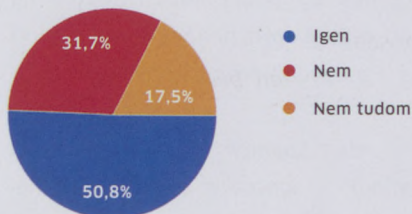
A kitöltők többsége megfelelőnek tartja a kutyasétáltatásra kijelölt területek mennyiségét az I. kerületben. A válaszadók 63,5%-a a leggyakrabban a Várban sétáltatja a kutyáit. Hogy fontosnak tartják a kerületi kutyások a szabad sétáltatást, azt jól mutatja, hogy a kitöltők több mint 93%-a a póráz nélküli kutyasétáltatást támogatja azokon a helyeken, ahol ez most megengedett.

Megfelelőnek tartja-e az I. kerületbe látogató kutyások tájékoztatását a várfal veszélyeiről a liftekben és a sétány tereptárgyain?

A kitöltők 17,5%-a nem tartja megfelelőnek a kerületbe látogató kutyások tájékoztatását a várfal veszélyeiről. A kérdőívet kitöltők 65,1%-a fontosnak véli, hogy a veszélyre kihelyezett táblák figyelmeztessenek.

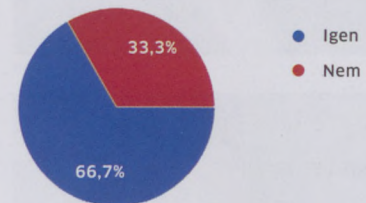
Megfelelőnek tartja-e a póráz nélküli sétáltatásra kijelölt időszavat a Várban (sötétedéstől reggel 9:00 óráig)?

A válaszadók egyharmada kifejezetten híve a pórázon sétáltatásnak. Leggyakoribb érveik: az esti órákban is sokan sétálnak, és félnek a kutyáktól; véleményük szerint, a Várban kijelölt terület semmilyen formában nem elég zárt és biztonságos ahhoz, hogy póráz nélkül lehessen ott sétáltatni, semmilyen időszámban.

A válaszadók kétharmada viszont elégedett a póráz nélküli sétáltatás időszávjával. Mind a gazda, mind a kutya szempontjából örömforrásnak és könnyebbésségnek tartják a kötöttségektől mentes időszakot. Többen rövidnek tartják az időszávet, főleg a délelőtti időszakot szeretnék megnyújtani, vagy legalább egy rövid, nappali időszávet beiktatását is javasolják (déli időszak).

Segít-e önnek abban, hogy ne feledkezzen el a kutyája pórázra kötéséről a várfalon az, ha erre táblákon is figyelmeztetik?

A gazdák tájékoztatása, edukáció, felelősségi kérdések

Főként a gazdák felelősségének tartják a kutyák biztonságát, a veszélyek felmérését, és kiemelik a kutyák megfelelő nevelését, a kutyaiskolák jelentőségét. Az elsődleges lépésnek a szabályok betartásának kell lennie. Azonban több válaszadó is fontosnak tartja az edukáció szerepét, amelyben segíthet az önkormányzat által kihelyezett tábla. Fontos a figyelemfelhívás a veszélyre, illetve arra, hogy a területen mindenki a saját felelősségére sétáltathatja a kutyáját.

A kérdőív részletes kiértékelése itt olvasható: budavar.hu/hirek

LYUKASÓRA A VÍZIVÁROSBAN

A legnevesebb kortárs írók lesznek rendszeresen a vendégeink: 2021-től a Budavári Önkormányzat kulturális helyszíne, a Jókai Anna Szalon ad otthont a népszerű *Lyukasóra prózá*nak. Játékos irodalmi fejtő műsor, nem csak irodalmároknak.

A játék során a meghívott írók, költők, műfordítók, irodalomtörténészek, olykor színészek olvasnak fel részleteket egy-egy általuk kiválasztott irodalmi műből, amelynek a szerzőjét a játékos-társak és a közönség együtt fejtik meg. A *Lyukasóra* régi alapszabálya szerint kizárólag nem élő magyar írók műveiből vagy műfordításaiból lehet idézni.

Nyáry Krisztián

Kiss Judit Ágnes • Fotó: Bach Maté

Szegő János

A *Lyukasóra* című verses játékot 1991-ben indította el néhány költő és színész a Magyar Televízióban, ahonnan később átkerült a Duna Televízióba. Nyolc évvel ezelőtt a műsor, Lackfi János szavait idézve, „kimászott a tv-dobozból”, és élőben, közönség előtt járta tovább a maga útját. A *Lyukasóra* prózát négy éve indították el fiatal költők, írók, irodalomtörténészek a Marczibányi Téri Művelődési Központban. A társaság idén nálunk folytatja tovább a játékot.

A nyitóműsor moderátora **Nyáry Krisztián**, játékos-társai pedig **Szabó T. Anna**, **Kiss Judit Ágnes**, valamint **Szegő János** lesznek.

Megkérdeztük a vidám, összeszokott csapat tagjait, hogy miért szeretik, és mit jelent számukra a *Lyukasóra*. Íme néhány válasz – és a műsor moderátorra majd elmondja élőben, hogy ő miért csatlakozott néhány évvel ezelőtt a legnagyobb örömmel a műsorhoz...

„Azért szeretem a *Lyukasórá*t, mert mindig új kincseket találhatok a magyar irodalomban, és újra meg újra rájöhettek, mennyi mindent nem tudok!” (Kiss Judit Ágnes)

„Régesrég, amíg csak nézhettem, a kedvenc tévéműsorom volt a *Lyukasóra*, és most, hogy játszom, még izgalmasabb – a múlt íróit találgatják a jelen írói és olvasói, vidáman és kíváncsian, rácsodálkozó szeretettel.” (Szabó T. Anna)

„Vegyünk – ezúttal csonkagúla helyett – egy idézetet, ezt adjuk fel sok-sok titokkal és egy kis segítséggel: így is kezdődhetne a *Lyukasórá*nak, ennek a nagyszerű kultúrtörténeti detektívjátéknak a receptúrája, ám mennyire máshogy írta meg ezt a kis szövegréfát Arany János, Kosztolányi Dezső vagy Nemes Nagy Ágnes – és ez a lényeg, hogy mennyi hang, mennyi maszk, mennyi íz van a magyar irodalomban! Amikor *lyukasórázhatok*, akkor ezt a végtelen gazdagságot érzem érzelmi közelségben, nagyszerű játszótársakkal lehet keresgélni az emlékek között vagy kutatni a lehetséges megoldások után.” (Szegő János)

A válaszokból az is kiderül, hogy miért jó nézőként követni a műsort. Ezúttal azért is érdemes lesz nézni, mert a játék végén lesz egy feladvány, amit önállóan fejthetnek meg, és a tippjeiket elküldhetik a jokaiannaszalon@budavar.hu címre. A helyes megfejtők között 3 könyvajándékot sorsolunk ki, amelyet a megadott címükre elküldünk.

Az első *Lyukasóra* próza január 29-én, 17 órától tekinthető meg a Budavári Önkormányzat és a Jókai Anna Szalon felületein. Reméljük, hogy a havonta jelentkező, új program későbbi alkalmait már élő közönség előtt tarthatjuk meg.

További információk:

www.facebook.com/jokaiannaszalon

www.facebook.com/lyukasoraklub

www.youtube.com/user/budavarionkormanyzat

MEGMENEKÜLHET A MÁRVÁNYSZÖVÉNY

Veszélyben a Márványszövény című, december 17-i számunkban megjelent interjú az országos sajtóban és a közösségi médiában is jelentős visszhangot váltott ki. Akkor Csány Éva, az I. kerület főépítésze arról értesítette az olvasóinkat, hogy a több mint kétszáz évet megért vendéglátóhely új tulajdonosa bontási engedélyt nyújtott be a kormányhivatalhoz.

A helytörténeti szempontból jelentős vendéglő a reformkortól egészen 2000-es évekig számos neves személyiség, író és művész törzshelye volt, a Márványszövényhez színes történetek és anekdoták kapcsolódnak, az épületegyüttes azonban nem áll védettség alatt. A főépítész lapunknak elmondta, hogy mivel az építhetőségi jogkörök felett a kormányhivatal rendelkezik, a helyi önkormányzatnak nincs hatásköre a folyamatok megváltoztatására. A Budavári Önkormányzat szeretné meggyőzni a befektetőt, gondolja át a terveket, és az utcafront felé eső régi földszintes épületet adja bérbe egy olyan vendéglős számára, aki vállalná a működtetést.

Az elmúlt napokban létrejött a személyes találkozó a tulajdonosok, valamint V. Naszályi Márta polgármester és Csány Éva főépítész között. A beruházók elmondták, készek arra, hogy az utcafronti épületet megőrzik étteremként, és fölé egy hátrafelé nyúló lakószárnyat építenek. Az új épületben a konyhatechnológiának is megfelelő teret alakítanak ki.

Eközben a szakmai és társadalmi viták hatására január 16-án a kulturális örökség védelméért felelős Miniszterelnökséget vezető miniszter

azonnali hatállyal elrendelte a Márványszövény étterem műemléki védettség eljárásszerű megindítását. Az eljárást gyorsított ütemben folytatják le, addig az ingatlanokon tilos bármilyen bontási vagy építési munkát végezni. Az eljárás során

többek között tudományos dokumentáció készül az épületről, amely talán nem az ódon falai (legutolsó nagy átépítése 1987-ben volt), hanem a helyszelleme miatt vált várostörténeti kultúrhellyé.

r. a.

Olvasói levél a Márványszövényről szóló cikkünk kapcsán

A Budapesti Érseki Katolikus Gimnázium és a hozzá tartozó Rákóczi Kollégium 1909-től a Keleti Károly utcában működött. Az intézményt államosították a II. világháborút követő rendszerváltás idején, és felvette II. Rákóczi Ferenc nevét. A török hódoltság megszűnte után Széchenyi György alapította – s több átszervezést meg-, illetve túlélte oktatási intézmény ma is őrzi a hagyományait.

Az egyik ilyen, hogy minden év szeptemberének első szombatján az összes – még élő – növendéke összejön, találkozik a Márványszövényben. A hagyományt elsősorban egy kiváló tanár, néhai Szerdahelyi Andor (közismert, a diákságtól kapott becenevén: Cox) tartotta életben, s már nagy betegen, kerekesebben ülve is ő fogadta a legendás kertvendéglő kapujában a régi és még régebbi osztályok növendékeit.

Mint egykori rákóczi gimnazista, magam is résztvevője voltam ezeknek a találkozásoknak. Ez is hozzátartozik a hely történetéhez. És önkéntelenül adódik a kérdés, vajon van-e olyan növendéke a nagy múltú iskolának, aki tud, akar közreműködni abban, hogy a nagy múltú, Budapest kultúrtörténetéhez hozzátartozó kertvendéglő megmaradjon, túlélje a „vírust”?

Ráday Mihály

Budapesti Városvédő Egyesület – örökös tiszteletbeli elnök

Város és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) – elnök

Nemzeti Panteon Alapítvány – társelnök

Ki tud róla?

FELTÁRJÁK A BUDAVÁRI NAGYZSINAGÓGÁT

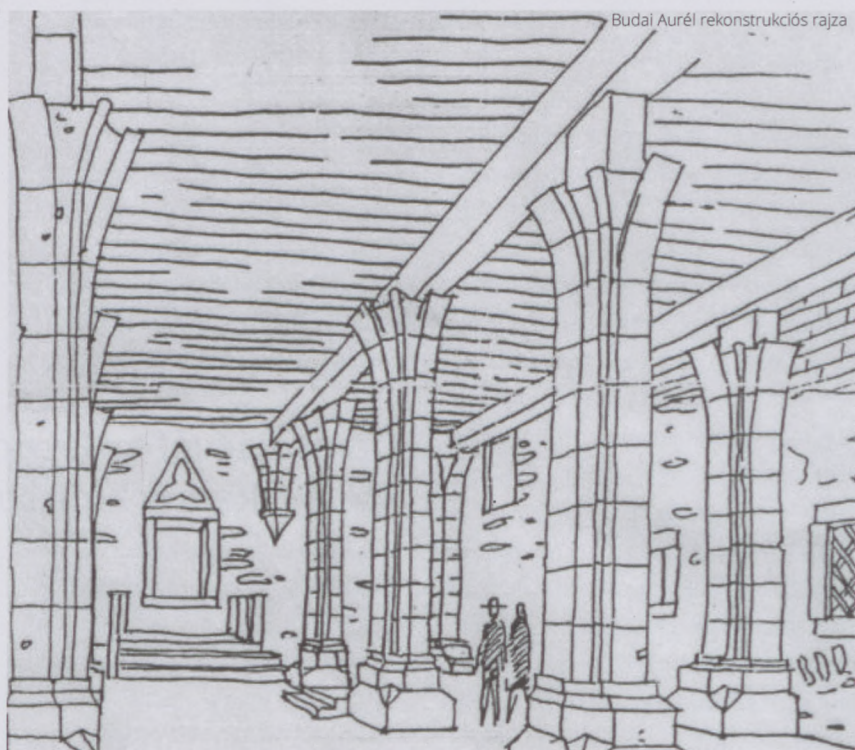
Mátyás király idejében a budai Várban állt Európa egyik legnagyobb zsinagógája. 1686-ban, Buda visszafoglalása során a keresztény zsoldosok felgyújtották, és leégett. Az épület romjai ma már 4-5 méterrel az utcaszint alá esnek. A műemlék történetében néhány hete új fejezet kezdődött. Civilek, szakemberek, valamint a Budavári Önkormányzat összefogásával a Táncsics utca 21–23. számú ház és a Babits sétány között hamarosan megkezdődnek a feltárási munkálatok. A budavári nagyzsinaogóról e különleges összefogás kezdeményezőivel és támogatóival beszélgettünk.

A CIVILEKTŐL AZ AKADÉMIÁIG

Kirschner Pétert, a zsinagóga romjainak feltárását kezdeményező Magyar Zsidó Kulturális Egyesület (MAZSIKE) elnökét kérdeztük.

Milyen írásos dokumentum maradt fenn a korabeli eseményekről?

– 1686-ban a törökellenes keresztény liga serege a hosszúra nyúlt ostrom végén, szeptember 2-án visszafoglalta Budát. A zsidó lakosság osztozott a város többi lakójának sorsában, a győztes katonáknak engedélyezett háromnapos szabad rablás során többségüket megölték vagy rabságba hurcolták. A zsidók többsége bemenekült a nagyzsinaogóba, amelyet a zsoldosok felgyújtottak. Schulhof Izsák, a budai

Budai Aurél rekonstrukciós rajza

Budai Aurél rekonstrukciós rajza

közösség előljárója különös módon megmenekült, *Budai krónika* című emlékiratában ő írta meg a történeteket.

A korabeli Európa egyik legnagyobb zsinagógájának maradványai soha nem kerültek a régészek, művészettörténészek látókörébe?

– Zolnay László régész 1964-ben véletlenül talált rá az 1461-ben épült, 2 hajós, 8 osztatú zsinagógára, amelynek boltozatát öt középpillér tartotta. Alapterülete 26×11 méter volt, belmagassága 3 méter. A zsinagógát 1526-ig változatlan formában használták, az 1541 után Budára visszatelepülő zsi-

dók azonban már megrongált állapotban találták, a boltozata beszakadt. Az újjáépítéskor a teret vízszintes fafödémekkel fedték le. A maradványok azonosítását Scheiber Sándor professzor, az Országos Rabbiképző Zsidó egyetem igazgatója végezte el. A feltárást az Egyesült Államokból támogatták volna, de az Állami Egyházügyi Hivatal nem fogadta el az amerikai segítséget, és nem engedélyezte a munkálatokat. Ezért Zolnay László és munkatársa, Budai Aurél építész-mérnök, műemléki tervező szakszerűen visszatemette a romokat, amelyekre védelemként betonfödémeket helyeztek.

Hogyan merült fel újra a középkori zsinagóga feltárásának gondolata?

– A budavári nagyzsinagógára 2007–2008 fordulóján a Budapesti Városvédő Egyesület hívta fel a figyelmet. A feltárás kezdeményezője a MAZSIKE volt, majd csatlakozott hozzánk a Budai Polgárok Társasága és a Gläser Jakab Emlékalapítvány. Ez a három szervezet indította el az *Ássuk ki! – Civilek a Mátyás-kori Nagyzsinagóga feltárásáért* elnevezésű civil mozgalmat. Nagyon fontos szerepet vállalt az ügyben Yossi ben Nun Izraelben élő, magyar származású mérnök, aki úgy gondolta, hogy ebbe a folyamatba nemzetközi segítséget is be kellene vonni. Ő volt az, aki felkutatta a Schulhof család leszármazottjait, és létrehozta a Nemzetközi Schulhof Alapítványt azzal a szándékkal, hogy

a feltárást és a rekonstrukciós munkákat támogató forrásokhoz megfelelő alapot teremtsen. A több oldalról érkező kezdeményezést 2008-ban a Magyar Tudományos Akadémia is fölkarolta, és Vizi E. Szilveszter, az akadémia akkori elnöke, személyesen is az indítvány mellé állt. A projekt résztvevői közös sajtótájékoztatót tartottak az elképzelésekről, amelyet attól kezdve sikerült szinte folyamatosan napirenden tartani.

Mi akadályozta mostanáig, hogy történjen valami?

– A Budavári Önkormányzat hozzáállása több mint egy évtizeden keresztül eléggé távolságtartó volt, lényegében folyamatos elzárkózást tapasztaltunk. Első lépésként csupán annyit szeretnünk volna elérni, hogy a Babits

sétány felőli kőfalon egy emléktábla jelezze, hogy milyen romok találhatóak a föld alatt. Ez több éves küzdelem eredményeként valósult meg.

Személyes véleménye szerint milyen események indították el a változást?

– Úgy gondolom, hogy az önkormányzat részéről alapvető szemléletváltás történt, e nélkül változatlan maradt volna a helyzet. 2019-ben, még az önkormányzati választás előtt megkerestük V. Naszályi Mártát, az ellenzéki oldal polgármester-jelöltjét, és bemutattuk neki, hogy ez egy támogatásra méltó, fontos ügy. Budavár új polgármestere már az elmúlt év decemberében, a hanuka ünnepségen mondott köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a kerület vezetése egyértelműen támo-

A zsinagóga helyszíne (a Bibits Mihály köz és sétány sarka)

gatja a középkori zsinagóga feltárását. Ezzel az elkötelezettséggel a sokévi várakozásra ítélt műemléki program szinte azonnal elmozdult a holtpontról.

A MAZSIKE milyen módon támogatja, támogatja a nagyzsingóga rekonstrukcióját?

– 2008 óta folyamatosan napirenden tartjuk a témát, a mi szerepünk az, hogy ne hagyjuk lankadni a figyelmet. A másik két civil szervezettel közösen különböző helyszíneken fotókiállításokat szervezünk, amelyeken bemutatjuk a zsinagóga 1964–65-ben feltárt maradványait. Az évente megrendezett *Judafest* kulturális fesztiválok alatt aláírásokat gyűjtünk a régészeti munkálatok megkezdése mellett. Szeptember 3-án, a tragédia emléknapján Deák Gábor elnökségi tagunk vezetésével minden évben emléksétát szervezünk. A vezetett séta – amelyen az idén is nagyon sokan vettek részt – a budai Vár zsidó emlékeit látogatja a Szent György téren talán soha föl nem tárható első zsinagóga helyszínétől egészen a Babits sétány alatt eltemetett zsinagógáig.

Budai Aurél építészmérnöknek életcélja volt az épület feltárása és teljes rekonstrukciója. Amikor a műemléki tervező 2012-ben meghalt, a családja megkereste az egyesületet, hogy legyen a hagyaték gondozója. Ezzel megerősítették minket abban a szándékunkban, hogy továbbvigyük ezt az ügyet.

LÁTOGATÓKÖZPONT A FÖLD ALATT

Bánszky Szabolcs építész a nagyzsingóga feltárásának különböző lehetőségeit tanulmányozza.

A Schulhof Alapítvány önt kérte fel a feltárást előkészítő tanulmány elkészítésére. Mikor kapcsolódott a munkálatokba?

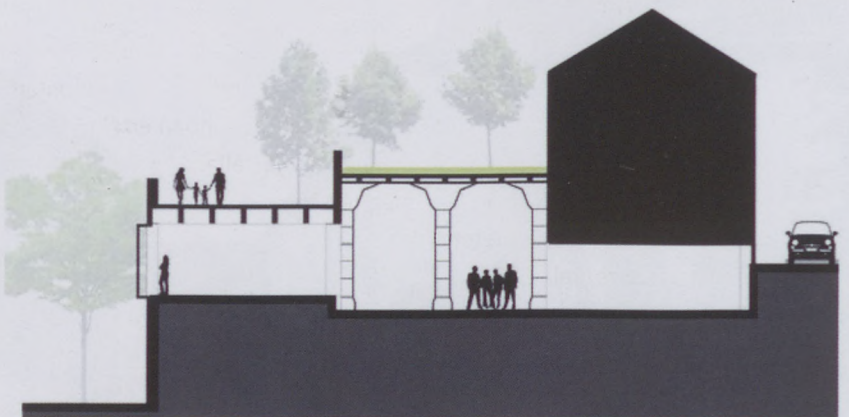
– 2011-ben dr. Czétényi Piroska neves műemlékvédelmi szakember az alapítvány képviselőjében megkeresett, hogy építészeti oldalról támogassam dr. Budai Aurél feltárást előkészítő tanulmányát. Zolnay László egykori munkatársa 1964 óta foglalkozott az ügygel. A 2000-es évek elején a Hinterland Kft.-vel együttműködve készített egy tanulmánytervet, amelyben azt vizsgálták, hogy minimum-, illetve maximumprogramban milyen módon lehetne bemutatni, hasznosítani a zsi-

nagógát. A minimumprogram szerint valamilyen módon biztosítanak a sétányról, hogy az érdeklődők betekintehessenek a zsinagóga belsejébe. A maximumprogram szerint fel lehetne tárni az egész zsinagógát, amely visszaépítve, tetővel ellátva akár használati térként is üzemelhetne.

2012-ben, amikor bekapcsolódtam a munkába, csináltunk egy előkészítő tanulmányt, amelyben azt vizsgáltuk, hogy az akkori jogszabályi környezetnek megfelelően milyen hatósági, jogszabályi, műemléki és műszaki feltételekkel lehetne a zsinagógát feltárni és bemutatni.

Emléktábla a Babits Mihály sétányon

Tervek

Milyen szakmai elvek mentén döntenek majd a feltárási munkálatokról?

– A feltárás és újrahaznosítás mértéke sok mindentől függ. A helyreállítás és bemutatás szándéka alapvetően mindig azonos elveken nyugodott. Annak idején ez szakrális hely volt, de a munkálatokat kezdeményező civilek is a műemlék kulturális értékét, szerepét hangsúlyozták. Természetesen mindezt szakmailag megfelelő megoldásokkal és történetileg is hiteles módon kívánják megvalósítani. A különböző szakterületek képviselői – köztük többek között a Magyar Turisztikai Ügynökség és az örökségvédelem is – támogatásáról biztosította az ügyet. Most a maradványok állapotának ismeretében a jelenlegi adottságok, illetve a távlati lehetőségek feltérképezését végezzük, ennek keretében naprakészre frissítjük a 2012-ben készült tanulmányunkat, illetve, amit akkor sok ponton csak teoretikusan vetettünk fel, most igyekszünk konkrétan kifejteni. A részletek kidolgozásában régészeti szakemberek is részt vesznek, akik segítenek meghatározni a szakmai prioritásokat.

Ön személy szerint milyen álláspontot képvisel abban a kérdésben, hogy érdemes-e a teljes zsinagógát rekonstruálni?

– Nem gondolom, hogy az épületet teljes egészében vissza kellene állítani. A zsinagóga kb. 4 méterrel lejjebb van, mint a Babits sétány szintje, ezért a teljes feltárás hatalmas földmunkákat igényelne: a teljes épület bemutatásához el kellene bontani a sétány egy szakaszát, illetve az érintett lakóépületet, ami természetesen nem valósítható meg. További műszaki problémát jelent, hogy a zsinagóga

déli fala feltételezhetően a fölötté álló, 18. századi épület homlokzati falával közel azonos vonalon áll. Minden körülményt meg kell vizsgálni, ami önmagában is izgalmas feladat.

Alap célkitűzésként szakszerűen, állagvédelemmel ellátva, betekintés jelleggel kellene bemutatni azt a teret, ami az eredeti zsinagógából megmaradt. De megvalósíthatónak gondolom azt a változatot is, amely szerint egy kiszolgáló funkciókkal rendelkező, felszín alatti látogatóközpontból az érdeklődők a muzeális kiállítóterbe jutnak be, amely maga a zsinagóga. A zsinagógát így a maga szépségében lehetne értékelni, érzékeltetni. Akár a várfal oldalát megnyitva, a kulturális központ pedig panorámával rendelkezhetne az Európa-liget felé.

A maradványok vajon milyen állapotban lehetnek a föld alatt? Hiszen a zsinagóga 1686-ban tűz áldozata lett.

– A kőboltozatos épület teteje akkoriban már faszervezetes volt. Budavár ostroma után, a város helyreállítása során a területet feltöltötték, a romokat pedig betemették. Az 1964-ben feltárt kőmaradványok a dokumentált adatok alapján azonban értékelhetők, viszonylag jó állapotban maradtak meg, és okkal feltételezzük, hogy az akkori szakszerű védelem biztosította az állaguk megőrzését.

Néhány héttel ezelőtt megtették az első lépéseket a feltárás érdekében. Mi történt voltaképpen?

– A régészek 1964-ben keresztirányban tudták feltárni a zsinagóga egyik hajójának kis részét. Az akkor készült dokumentáció, néhány fotóval illusztrálva, a rendelkezésünkre áll. A fény-

képeken, rajzokon felismerhetően kirajzolódnak azok a kőelemek, amelyekhez Zolnay Lászlóék hozzájutottak. Egy kőpillért feltártak boltvállig (az indítókőig), amiből valószínűleg a boltív is rekonstruálható lenne. A többi elemre csak a csatlakozó kőszerkezetből lehetett következtetni. Annak idején nem került sor további műveletekre, a maradványok állagát megtartva visszatemették a kutatógödört. A 2021 elején elkezdődő feltárások érdekében néhány héttel ezelőtt, november 2-án felemeltük a több mint 50 éve elhelyezett lezáró betonelemeket, amelyek alatt látszott, hogy a homokos-sóderes töltelékkel feltöltött kutatógödör nem sérült, azóta is érintetlen.

MEGMENTJÜK ÉS MEGMUTATJUK!

V. Naszályi Márta polgármester már néhány héttel megválasztása után az önkormányzat támogatásáról biztosította a civil kezdeményezést.

2019-ben, az eltemetett zsinagóga fölött, a Babits sétányon megrendezett hanuka ünnepségen jelentette be, hogy a Budavári Önkormányzat felkarolja a zsinagóga ügyét. Mi történt azóta, és konkrétan mit jelent a támogatás?

– Tavaly januárban összehívtunk egy kerekasztal-beszélgetést, amelyen egyeztettünk a projektben szereplő valamennyi civil és szakmai szervezettel. Elköteleztük magunkat a széleskörű együttműködés iránt, azért, hogy az eltemetett zsinagógát – ezt az egészen egyedülálló és rendkívüli kulturális örökséget – előássuk és bemutassuk. A résztvevőket a Budavári Önkormányzat képviselőjében Csobánczy Gábor Idegénfoglalómért

és EU-kapcsolatokért felelős alpolgármester úr fogja össze, aki nagyon aktívan koordinálja a folyamatot.

November 2-án és 3-án a szakemberek a helyszínen, az ásatást lezáró betonfödémek felemelése után elkezdték megközelíteni az egyik oldalsó bejáratot. Két napig tartottak a munkálatok, a második napon a régész szakértők a korábbi ásatási adatok, a különböző rajzok és fotók alapján meghatározták a lehetséges későbbi ásatás és feltárási területét. Az előre egyeztetett menetrend szerint 2021 első negyedévében elkészül a megvalósíthatósági tanulmány, amelynek alapján beszerezhető a különböző hatósági engedélyek, és megkezdődhet az ásatás. A feltárási munkálatokat az önkormányzat végzeteti, a Budapesti Történeti Múzeum pedig a leletmentést, a leletvédelmet és a folyamatos régészeti szakértői felügyelet biztosítja. Ezt követően kezdődhet a helyszín végleges kialakításáról szóló tervezési munka. Dönteni kell arról, hogy hogyan közelíthető meg és látogatható majd a nagyszinagóga

Az önkormányzat finanszírozza a teljes feltárást?

– Az ásatást és a régészeti feltárást az I. kerületi önkormányzat végzeteti el. Az idei évi költségvetésbe beterveztük az előkészítő munkák költségeit, a továbbiakról még nincs döntés. Elköteleztünk vagyunk abban, hogy e munkában a Budavári Önkormányzat részt vegyen, de a végső kialakítás anyagi terheit egyedül nem tudjuk vállalni. Bízunk azonban abban, hogy részben pályázati forrásból, részben adakozásból, adományokból – az önkormányzat támogatásából is – összejön a kialakításhoz elegendő anyagi forrás.

Mendel Jakab pecsétje, BTM

Mi történik a közeljövőben a Táncsics utca 21–23. számú ház kertjében, illetve a Babits sétányon? Aki ott lakik vagy arra jár, mit tapasztal?

– Nem kérdéses – és ebben minden résztvevő együttműködő szervezet elkötelezett –, hogy az épület és a bent lakók biztonsága nem kerülhet veszélybe; erre folyamatosan figyelünk. A szakemberek ennek érdekében egy oldalsó megközelítési lehetőséget építettek a maradványokhoz, és egy ideiglenes átjáró részt alakítottak ki. Kifejezett célunk, hogy az épület értékes kertjét, az ott lévő fákat és cserjéket megvédjük. Olyan nem fordulhat elő, hogy fákat vágunk ki, csak azért, hogy kiássunk valamit. A Babits sétány megközelíthetőségét megőrizzük, a sétány átjárható marad. Az ásatásokat védőkorrálattal vesszük körbe és építészeti tervdokumentáció készül a leletek, az épület és a kert védelméről. Tervek készülnek arra is, hogy a zsinagóga bemutatóhelyének forgalma ne zavarja a Táncsics Mihály utca 23.-ban élőket, a látogatók a lakóktól teljesen független útvonalon érkezzenek, ne találkozzanak egymással. Nem az a cél, hogy az ott élőket bármiféle módon zavarjuk, hanem az, hogy ezt a pótolhatatlan kulturális kincsünket megmentsük és megmutassuk.

Töredék a zsinagógából

Végül engedjen meg egy erkölcsi-etikai kérdést. Szeptember 2.-a Buda visszavívásának emléknapja, a kerület egyik legnagyobb ünnepe, de ez volt az a nap, amelynek másnapján Budavár zsidó polgárainak többségét lemészárolták. A keresztény erők visszafoglalták Budát, de a győzelemért súlyos árat fizettek az itt élő emberek. A zsinagóga feltárása egyfajta tényfeltárást is jelent?

– Ez egy fontos kérdés, amely eddig elsikkadt a megemlékezések sodrában. Két történelmi évfordulót is Budavár napjának tekintünk, az egyik május 21., a másik szeptember 2. A két különböző történelmi időszak mindkét emléknapja arról szól, hogy Budavárat katonai erővel felszabadították az idegen megszállás alól. Számunkra misszióvá kell válnia, hogy felhívjuk a figyelmet a történelmi eseménynek különböző nézőpontból történő értékelésére (ennek első lépése volt az Ostrom75 kiállítás). Mindannyiunknak tudatosítanunk kell, hogy egy felszabadítás mit jelenthet másoknak, hogy pl. a polgári lakossággal hogyan viselkedik egy offenzívában lévő hadsereg. Úgy gondolom, hogy mindezek jegyében közösen újragondoljuk és kiegészítve átalakítjuk az ünnepségeinket.

Rojkó Annamária

MEGÚJULT AZ ERDÉLYI KETTES HUSZÁROK LOVASSZOBRA

2020. december közepén elkészült a Tóth Árpád sétányon álló erdélyi kettős huszárok hősi emlékművének felújítása.

Az 1935-ben felavatott lovasszobor Petri Lajos (1884–1963) szobrászművész alkotása, aki a híres szegedi Pick szalámigyáros család leszármazottja volt. Az építészeti feladatokkal Weichinger Károly építész tanár volt megbízva.

A Veli bég bástyáján álló lovasszobor szerencsésen átvészelte 1944–45-ben Budapest száznapos ostromát, amely romhalmazzá változtatta a Várnegyedet. A szomszéd Esztergomi rondellán ugyanabban az évben felállított

Görgey-lovasszoborhoz nem volt ilyen kegyes a sors: 1945-ben ledöntötték.

Az 1965-ben készült archív felvétel tanúsága szerint a talapzat domborművei ekkor már nem voltak a helyükön: csupán a déli – vagyis a baloldali – maradt meg, eredetijét a Hadtörténelmi Múzeum őrzi (az előtérben Matzon Ákos festőművész látható). A többi kettő sorsa ismeretlen, feltételezhetően megsemmisültek 1945-ben vagy utána.

Az ideji szoborfelújítás tehát egyben rekonstrukció is volt: a meglévő reliefről mintavétel, illetve a hiányzó előlapi és jobb oldali dombormű újraalkotása archív fényképek alapján. A laikus szemlélőnek csupán a lábazat rossz állapota, burkolatának kifagyott téglái tűnhettek fel korábban. A régi

burkolat elbontása után fagyálló téglával falazták újra, mögötte vasalva és betonozva lett.

A kivitelezést a statikai felmérést és tervezést is ellátó Szigma-X Kft. (ügyvezető: Németh Árpád) végezte. Ugyanakkor a lovasszobor belseje is érett volt már a felújításra: tartószerkezete, csavarjai erősen korrodeálódtak. Helyrehozataluk Meszlényi János restaurátor és csapata elkötelezett munkáját dicséri, a felújítás szakmai felügyeletét a Budapest Galéria látta el a fővárosi tulajdonú köztéri szobrok gondozójaként. Az alkotás helyreállítása közel 20 millió forintból valósult meg, amelynek fedezetét a Főváros biztosította.

Dr. Schmidt Péter
történész, művészettörténész
BTM–Budapest Galéria

AZ ALAGÚT UTCAI MAGASHÁZ –

2. RÉSZ

Fantasztikus panorámát kínál a Horváth-kertre és a Várra, mégis közutalat tárgya: ez az Alagút utcai toronyház, amely újra és újra példaként került elő, ha felszínre tör a magasház-építéssel körül évtizedek óta tartó vita. Folytatjuk az előző lapszámokban elkezdett történetet.

Alig készült el az új épület, máris per tárgya lett. „Magasbanyúló falai ugyanis – amint a felperes I. kerületi Ingatlankezelő Vállalat keresetéből kitűnik –, hátrányosan befolyásolják több környező kisebb ház fűtését, melegvíz-szolgáltatását, egyiknek még a stabilitását is.” – írta az Esti Hírlap 1968 szeptemberében. Az Attila utca 6. alatti ház süllyedni kezdett, a szomszédos házak kéményei pedig az új épület átadása után visszaengedték a

lakások felé a füstöt. A lakók számára így ellehetetlenült a fűtés és a melegvízellátás. Az ok egyértelműen az új épület és környezete igencsak eltérő magassága volt.

De miért került oda ekkora épület? Azért, mert amikor megépült, az egész tömb szanálását, újjáépítését tervezték. A környező házak léptékével tehát nem foglalkoztak, mert azokhoz nem igazodni kívántak, hanem meg akarták

haladni őket. A korabeli elképzelés szerint az Alagút utca – Krisztina körút – Mikó utca – Attila utca által határolt tömbben radikális szanálás következett volna. Az egyik változat szerint még három magas épületet emeltek: egyet az Alagút utca és a Krisztina tér sarkán, kettőt pedig a Roham utca és a Mikó utca között. Ennek tudatában érthető meg, hogy miért lóg ki ennyire ez az egy lakóház a környezetéből: igazából egy nagyobb beruházási program

első eleme ez, aminek aztán sosem lett folytatása. „Ennek az épületnek csak azt lehet kívánni, hogy Rómeóként minél előbb találja meg Júliáját” – írta le a helyzetet Kubinszky Mihály 1969-ben, a Magyar Építőművészetben.

Az Alagút utcai ház mégis egyedül maradt. Ennek fő oka, hogy a magasházépítés jóval drágábbnak bizonyult, mint a középmagas (8–12 emeletes) házaké. Hogy mégsem szűnt meg a magasházak építése, annak az az oka, hogy szívesen alkalmazták egy-egy központi terület kiemelésére. Ezért kezdődik az Ungvár utcai lakótelep egy magasházzal a Kassai téren, és ezért áll a környezetéből kimagasló épület a Bécsi út és a Vörösvári út találkozásánál. Mindezek alapján az Alagút utcai, 14 emeletes toronyház egyértelműen a korszak tipikus termékének mondható.

Azzal, hogy elmaradt az a bontás és építés, aminek eredményeképpen az Alagút utcai magasház egy tömbnyi új épület felvezetőjévé, szerves részévé válhatott volna, sajátos helyzet állt elő: a ház tájidegen, nem illeszkedik a környezetébe, a Várból lenézve nem is értjük, hogy miért lett ilyen magas, és miért pont oda épült, ahová.

A helyzeten csak ront két további tényező. Az egyik a téglatest forma töretlensége, monolit beton jellege – gondoljunk csak arra, hogy milyen más hatást kelt a szintén magas, de hengeres formájával jóval befogadhatóbb Körszálló a Városmajornál. A másik pedig az, hogy az épület közvetlenül ráépült a szomszédaira, nincs közöttük távolság. Pedig ez sokat segítene a helyzeten – gondoljunk csak arra, hogy amíg ezt a házat itt nyomasztónak és aránytalanak érezzük,

addig nincs hasonló érzésünk a Nagyváradi téren álló SOTE toronyházra vagy a Körszállóra pillantva. Utóbbiak ugyanis előtérrel, szellősebb környezetbe épültek, ez pedig elfogadhatóbbá, befogadhatóbbá teszi őket, mivel megfelelő távolságból tudunk rájuk pillantani.

Hogy mi lesz az Alagút utca 3. sorsa, ma még nem tudni. Talán egyszer néhány emeletet visszabontanak belőle. Talán az egészet elbontják. De az is lehet, hogy még sok évtizedre itt marad velünk, mementójaként egy soha meg nem valósult városépítési elképzelésnek.

Papp Géza

Források:

- Új öröklakások és társasházak Budapesten. *Esti Hírlap*, 1964. január 15., p. 3.
- Dr. Radnai Lóránt: A Krisztinaváros. *Élet és Tudomány*, 1964. április 3., pp. 645–647.
- Buda legmagasabb lakóházának... *Magyar Nemzet*, 1966. május 17., p. 6.
- A legmagasabb... Budán. *Esti Hírlap*, 1967. július 31., p. 3.
- Kártérítési per az Alagút utcai toronyház miatt. *Magyar Hírlap*, 1968. szeptember 27.
- Kubinszky Mihály: Három lakóépület Budán. *Magyar Építőművészet*, 1969/2., p. 59.
- Szabályár Péter: *Toronymagasan. (A mi Budapestünk sorozat.) Városháza kiadó, 2007.*
- Az OTP és a külföldiek. *Magyar Hírlap*, 1983. április 29., p. 7.
- <https://epiteszforum.hu/maganyos-torony-krisztinavarosban--az-alagut-utcai-otp-lakohaz>

A RÉTESVÁR NEM ADJA FEL

Hajdan Franz Hackel A *baltához* címzett kocsmája működött a sarkon, a Balta köz erről a közkedvelt csapszékről kapta a nevét. Több legenda is kering azonban az utcánév eredetéről, az egyik legizgalmasabbat Francsics Péter, a Rétesvár tulajdonosa szívesen megosztja az érdeklődő vendégekkel.

„A menekülő Hunyadi Lászlót és Mátyást itt érték utol a cseh katonák. Akkoriban hosszú kardot használtak a katonák, és a szűk utcában nem tudták kihúzni a fegyvereiket. A Hunyadi testvérek kezében azonban balta volt, amellyel lekasabolták a rájuk törő cseheket. Az addigi Kurze (Rövid), majd Szűk nevű sikátor így lett Balta köz.” –mesélte

A 4. szám alatti műemléképület apró üzlethelyiségben negyven évvel ezelőtt egy maszek tévészerelő, majd később egy bőrdíszműves tevékenykedett. Marica és Péter 2005-ben döntött úgy, hogy a romantikus utcácska patinás falai között rétesboltot nyit. Mindketten a magyar tenger partján nőttek fel, és mint a legtöbb balatoni gyerek, a nyári vakáció idején ők is a vendéglátásban segítettek. Pályájuk mégis

más irányban indult. Marica PR-szakon, Péter az elektronika területén szerzett diplomát. Nyelvtudásuk tökéletesítése érdekében Angliába utaztak, ahol szintén a vendéglátásban vállaltak munkát. Miután néhány évvel később hazatértek, úgy gondolták, nem hagyják veszni a szakmai tapasztalataikat, belevágnak egy vállalkozásba. *„Amikor hazatértünk, körbenéztünk, és láttuk, hogy a házi rétest sokan szeretik, ám a piacon hiány van belőle.”*

Az eredeti terveik szerint, miután megnyitották az üzletüket, visszatértek volna a szakmájukhoz, időközben azonban rájöttek, hogy fél gőzzel egyiket sem tudják vállalni. Döntésre kényszerültek, és végül a Rétesvárat választották. Hosszadalmas engedélyeztetési folyamat után kialakították a helyiséget, majd 2007-ben megnyitották.

A rétes Péter számára a gyerekkort idézi: *„Kisgyerekként a szabadidőm nagyrésztét a niklai nagymamánál töltöttem”* – mondja mosolyogva. – *Amikor megjelentek nála az unokák, mint a mesebeli »terülj, terülj asztalkán«, ő is azonnal finomabbnál finomabb süteményeket varázsolt. A választékban a rétes mindig szerepelt, különösen a mákos rétes, ami ma is a kedvencem. A nagymama cukorrépával készítette a mákosrétest. Fonyódon laktunk, és az ottani vasútállomáson várakoztak a Kaposvárra irányított, cukorrépával megrakodott tehervagonok. Emlékszem, hogy gyerekként a sínek között szedegettem a lepotyogott cukorrépát, hogy legyen elegendő adalék a mákos réteshez. A nagymamámtól az idők során óhatatlanul megtanultam az olyan praktikákat, mint például hogyan készítsük el a tésztát úgy, hogy az ruganyos legyen; hogy amikor húzzuk,*

milyen módon védhetjük ki, hogy ne lyukadjon ki, vagy hogyan keverjük be a tölteléket. Számomra innen származik ez a nagy réteszeretet.”

A nagymama már nem láthatta az unokája üzletét, de Péter édesapja igen. A nagymama halála után apa és fia karácsony táján, húsvétkor vagy a családi ünnepekre otthon együtt készítették a réteseket.

Péter ma is élénken emlékszik a nyitástani első öt-hat évre, amely nagyon kemény időszak volt számukra. Reklámra nem jutott pénz. A fiatal pár csak arra hagyatkozhatott, hogy az emberek továbbadják egymásnak az eldugott Balta közben kapható házi rétesek és egyéb péksütemények jóhíréit. Marica és Péter – akkor már férj és feleség – reggeltől estig, nyitástól zárásig dolgozott az üzletben. Hajnalban sütöttek, napközben kiszolgálták a vevőket, majd késő este előkészültek a másnapi feladatokra. Karácsonyt kivéve az év minden napján nyitva tartották a boltot (ez ma is így van). Francsics Péter azt mondja, a befektetett energia végül megérte a fáradságot. *„Szép lassan elértük azt az ismertséget és forgalmat, amit szerettünk volna. Idővel megtaláltak minket, és visszajártak hozzánk a váriak, megismertek minket az idegenvezetők és a turisták is. Az idegenvezetők jó szívvél ajánlották a csoportoknak, hogy ha szívesen megkóstolnának egy kis magyar gasztronómiai kuriózumot, akkor ide érdemes bejönni.”*

Szinte a világ összes pontjáról jártak már itt turisták. A kis üzlet belső falát elborítják a térképek, amelyeken a külföldiek színes rajszövegekkel jelölhetik meg, honnan érkeztek.

A „menüsor” már nem sokkal a nyitás után kialakult, Péterék a klasszikus ízekben hisznek. Néha ugyan felmerül az igény, hogy készítsenek csokoládés vagy ananászos rétest, de az állandó kínálatban a túrós, az almás-diós, a szilvás-diós, a meggyes, a mákos, a mákos-meggyes, a káposztás és nyári időszakban a káposztás-túrós szerepel. – A külföldiek gyakran rácsodálkoznak a mákos rétesre, és furcsállják, hogy egy virágból hogyan lesz töltelék. Nagyon sokféle nyelven meg kellett tanulnunk a mák nevét. A lazább vendégeket néha viccesen megijesztjük, és „eláruljuk”, hogy a mák ópiumszármazék, ne csodálkozzanak, ha a határnál probléma adódik belőle.

A rétesek mellett számos egyéb helyben sült péksütemény, pl. kakaós csiga, croissant, sajtos-tejfölös pogácsa és kenyérlángos kapható. Ez utóbbit a kevésbé édesszájú vásárlók miatt vezették be. Francsics Péter annak idején egy pékmestertől kért tanácsot. *„Elmentem hozzá, és megkértem, tanítsa meg, hogyan kell jó kenyeret készíteni. Ő készséggel megmutatta, és sok-sok gyakorlás árán megtanultam. Azóta minden nap elkészítjük a kenyéртészta, kinyújtjuk és rásütjük a fokhagymás, tejfölös baconszalonnát.”*

A Rétesvár kínálata állandó, mégis minden nap megújul, mert kizárólag frissen készült termékeket árulnak. *„A töltelékbe kerülő meggy és a szilva*

állaga nap mint nap változik. Folyamatosan alkalmazkodnunk kell ahhoz, hogy a gyümölcs mennyire savanyú vagy lédús, mert a végeredménynek illik ugyanolyannak lennie. A beszerzésnél mindig a legjobb minőséget választjuk, mert tudjuk, hogy abban van a legkevesebb hibalehetőség.”

Tavaly márciustól a Rétesvár forgalma is jelentősen csökkent. *„Külföldiekkel azóta sem találkozunk, de a helyi lakosok – akiknek a Kerületkártya után kedvezményt adunk –, a fővárosiak és gyakran már a vidékiek is bátrabban sétálnak errefelé. Biztos vagyok benne, hogy a pandémiás időszakot túl tudjuk élni. Bevezettük a házhoz szállást, de természetesen ma is annak örülünk a legjobban, ha személyesen jönnek be a vásárlók. Számunkra – ha maszkban is –, de változatlanul a közvetlen találkozás adja meg kiszolgálás varázsát. Mert a legtökéletesebb rétest mindenki a lelkében, az emlékeiben őrzi. A palacsinta mellett ugyanis a rétes az a sütemény, amivel az ember először kiskorában találkozik. Később is olyan ünnepi alkalomkor fogyasztjuk, amikor boldogság vesz körül bennünket. A tradicionális réteshez gyakran egy kis érzelmi pakk kötődik: akik bejönnek hozzánk, azt az ízt keresik, amit annak idején a nagyszülőknél éreztek, vagy azt, amit gyerekként, egy átjátszott nap délutánján a szüleiktől kapott rétes kínált, mondván, hogy azzal vacsoráig még kihúzhatják valahogy. A tökéletes rétes megalkotására törekszünk, ahhoz az ízvilághoz, amely a legközelebb áll az egykori emlékekhez.”*

Rojkó A.

Rétesvár

Nyitva: minden nap 9-től 19 óráig

1014 Budapest, Balta köz 4.

Telefon: 06 70 408 8696

JÓKAI ANNA SZALON – ONLINE

E-mail: jokaiannaszalon@budavar.hu,
[facebook.com/jokaiannaszalon](https://www.facebook.com/jokaiannaszalon)

Minden szerdán 10.30-tól

ONLINE LÉLEKSIMOGATÓ

MEMORITERFOGLALKOZÁS RÁK KATI SZÍN-MŰVÉSSZEL ZOOM-TALÁLKOZÓ FORMÁJÁBAN

Aki szeretne csatlakozni a programhoz, kérjük, a jokaiannaszalon@budavar.hu e-mail címen jelentkezzen, ezt követően hetente küldjük vissza a bejelentkezéshez szükséges linket és az új jelentkezőknek az információt a zoom letöltésének lehetőségéről. Az online foglalkozás célja, hogy megtartsa a Léleksimogató szellemi közösségét, ahol az idős emberek karbantarthatják a gondolkodásukat, memóriájukat, beszédképességüket, elkerülve a demencia által okozott leépülést és az elmagányosodást.

Január 29., péntek, 17.00

LYUKASÓRA PRÓZA

JÁTÉKOS IRODALMI FEJTÖRŐMŰSOR, NEM CSAK IRODALMÁROKNAK!

A játék során kortárs írók olvasnak fel részleteket egy-egy általuk kiválasztott irodalmi műből, amelynek szerzőjét a játékostársaknak kell megfejteniük. A közönséghez idézett kérdésekre a válaszokat a jokaiannaszalon@budavar.hu e-mail címre várjuk február 10-ig.

Moderátor: Nyáry Krisztián

Játékosársak: Szabó T. Anna, Kiss

Judit Ágnes, Szegő János

Az előadást a Jókai Anna Szalon Facebook-oldalán és a Budavári Önkormányzat YouTube-csatornáján közvetítjük.

BEETHOVEN+

ROHMANN DITTA KAMARAZENEI SZOROZATA: BEETHOVEN MŰVEI FORTEPIANÓRA ÉS CSELLÓRA

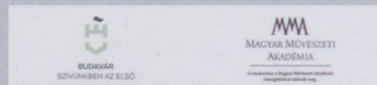
A sorozat harmadik alkalmával Beethoven leghíresebb csellószonátája, az **Op.69. A-dúr** mellett megismerhetjük egy különleges hangulatú

zongoraszonátáját, az **Op.31-es** kevésbé ismert **G-dúrt**. A felvétel elején egy szintén nagyon ismerősen csengő dallamra, Mozart Varázsfuvolájának témájára írt variációt hallhatunk. Rohmann Ditta sorozatának egyik különlegessége, hogy olyan Beethoven korának megfelelő stílusú billentyűs hangszereken hallhatóak a művek, amilyeneken a szerző maga is játszott, és amilyenre akkoriban komponált. A Budavári Önkormányzat és a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával létrejött sorozat minden alkalmán a legkiválóbb hazai zongoraművészek szolgáltatták meg a fortepianót. Ezúttal Nagy Péter idézi fel Beethoven szellemiségét. A koncert előtt kötetlen beszélgetés az előadókkal!

Az előadást február 13-ig lehet megtekinteni és ugyanitt lehet megvásárolni a jegyeket is:

<https://online-budavar.jegy.hu/>

Az online közvetítés díja: 1000 Ft

Rohmann Ditta – cselló

Nagy Péter – fortepiano

VÍZIVÁROSI KLUB – ONLINE

E-mail: vizivarosiklub@budavar.hu • Facebook: Vízivárosi Klub
1015 Bp. Batthyány u. 26. • Telefon: +36-20-232-9018, +36-1-780-7660

KERÜLET KVÍZKLUB – HOLLYWOOD ARANYKORA ÉS A MAGYAROK (ONLINE ELŐADÁS ÉS KVÍZ)

Február 1., hétfő, 18.30

Előadó: Juhász Sándor, a Kvízklub alapítója. A közvetítés és az online kvíz linkjét a Vízivárosi Klub és a Kerület Kvízklub Facebook-oldalán találják.

BULLYING AZ ISKOLÁBAN – bullying: mit tehet, hogyan befolyásolhat a szülő, a család? (online workshop)

Február 3., szerda, 17.00–18.30

Részletek, jelentkezés: Facebook: agresszió, erőszak, bullying az iskolában, e-mail: bullyingaziskolaban@gmail.com, tel.: 06 20 420 4045. A részvétel ingyenes, de előzetes, e-mailben történő regisztrációhoz kötött!

ONLINE IMPROVIZÁCIÓ FELNŐTTEKNEK

Péntekenként 10 és 12 óra között otthonról merülhetsz bele a játékba! Csinálj valami egészen mást, és

kapcsolj ki! Szöjk ki a kisszobába egy lappal/telefonnal, és szabadulj fel! Az online tér új dimenziókat nyit, fedezd fel hogyan játszhatunk otthonról is együtt! Foglalkozásvezető: Vargyas-Tóth Juliska (Grund Színház).

Részvételi díj: 3000 Ft/alkalom (az első alkalom 1500Ft). Bérlet: 15 000 Ft/6 alkalom. Információ és jelentkezés: info@grundszinhaz.hu, vagy www.grundszinhaz.hu

ONLINE SENIOR GERINCTORNA KEDD, CSÜTÖRTÖK 9.00–10.00 és 10.00–11.00

Érdeklődni: mandlimoni@gmail.com
Az órák fő célja a helyes testtartás kialakítása, a testtudat fejlesztése, az erő és rugalmasság megőrzése. Vezeti: Mándli Monika sportoktató.
Részvételi díj: 1000 Ft/alkalom. Az önkormányzat az arra jogosultaknak támogatást biztosít.

VIGYEN EGY KÖNYVET, HOZZON EGY KÖNYVET! – közösségi könyvesláda

A Vízivárosi Klubba járók rendszeresen böngészték a polcokat olvasnivalóért, a könyvek szabadon áramlottak ki és be. A járványhelyzet miatt sajnos ez a lehetőség is megszűnt, és a könyvtárak is zárva vannak. Ezért a klub előtti téren felállított láda (amely az adventi időszakban a betlehemi jászolnak adott otthont) új szerepet kapott. Ide várjuk azokat a – még jó állapotú – könyveket, amelyek valakinek már feleslegesek, de mások talán örömmel forgatnák. Kérjük, hogy a ládába csak könyveket tegyenek, semmi egyébbet! Köszönjük!

KETTŐS JUBILEUM A BUDAI VIGADÓBAN

**20 éves a Hagymányok Háza,
70 éves a Magyar Állami Népi
Együttes**

Január 22-én, a magyar kultúra napján elkezdődött a Hagymányok Háza jubileumi éve. 20 éves a Budai Vigadóban működő, kiemelt nemzeti intézmény. Az ország első hivatásos néptáncgyűttese, a Magyar Állami Népi Együttes fennállásának pedig 70. évfordulóját ünnepli. Az előzetes ter-

vekhez képest kicsit csendesebben és egyelőre csak közönség nélkül indult a

kettős jubileumi év a magyar kultúra napján a Corvin téri Budai Vigadóban.

Tájékoztatjuk kedves hirdetőinket, hogy csak olyan kereskedelmi közleményt (hirdetést) áll módunkban elfogadni, amely nem sérti a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény előírásait. Politikai hirdetéseket kizárólag a hivatalos kampányidőszakban jelentetünk meg. A kiadó fenntartja magának a jogot, hogy egyes hirdetések megjelenését indoklás nélkül megtagadja.

INGATLAN

XI. ker., Sashegyen, a Zólyomi úton, teraszos kialakítású, hangulatos 3 emeletes társasházban magasföldszinti, 74 nm + 16 nm teraszos, világos, csendes, frissen felújított 3 szobás lakás garázzsal 86,5 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan: 326 0618, 06 20 974 0571.

XII. ker., a Kék Golyó utca elején liftes, Bauhaus jellegű társasház 6. emeletén, 83 nm-es, 3 szobás, kiváló elosztású, erkélyes, PANORÁMÁS lakás 68,5 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan: 326 0618, 06 20 974 0571.

II. ker., Káplár utcában, a Mammut közelében liftes társasház első emeletén világos, csöndes, tágas, nagypolgári stílusú, 3+1 fél szobás, 120 nm-es, kiváló elosztású, duplakomfortos lakás 108 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan: 326 0618, 06 20974 0571.

I. ker., Naphegyen, csendes utcában, téglaeépítésű társasház 3. emeletén (nincs lift) 48 nm-es napfényes, egyszobás (+ leválasztott háló), erkélyes, hangulatos lakás 39,9 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan: 326 0618, 06 20 974 0571.

II. ker., Bem József utcában, a Dunához közel földszinti, frissen, igényesen, modern stílusban felújított, 50 nm-es, 2 külön nyíló szobás, erkélyes lakás 45,6 millió forintért eladó. BakosLak Ingatlan: 326 0618, 06 20 974 0571.

BAKOSLAK INGATLAN készpénzes ügyfelei részére eladó

és igényes kiadó ingatlanokat keres azonnali fizetéssel. BakosLak Ingatlan, I. ker., Batthyány utca 32. Tel.: 326 0618, 06 20 974 0571.

I. ker. Logodi utca, azonnal beköltözhető, teljes körűen felújított, 71 nm-es 3 szobás, két fürdőszobás, kiváló beosztású lakás tulajdonostól. Ár: 68 millió Ft. Tel: 06 30 867 6795.

ÉLETJÁRADÉK

Fiatal nő életjáradéki szerződést kötne idős, egyedülálló személlyel. 06-30/622-5914

Fiatal hölgy kötne eltartási, illetve életjáradéki szerződést. Mindenféle háztartási munkába besegítek. Tel.: 06 20 932 0983.

45 éves, autóval rendelkező hölgy eltartást, életjáradékot kötne akár nagyobb, egyösszegű kezdőrészlettel. Egyedülálló, magányos személlyel. Teljes ellátással. Tel: 06 20 229 0986.

Jó anyagi háttérrel, egyedülálló, kulturált fiatalember életjáradéki szerződést, illetve eltartást kötne hosszú távú befektetés céljából. 06 70 597 7519.

A DÁSVÉTEL

Német Dániel becsüs készpénzért vásárol legmagasabb áron, bútorokat, dísz tárgyak, órákat, porcelánokat, kristályokat, könyveket, festményeket, írógépet, varrógépet, szőrmebundát, kitüntetést, régi pénzt, bizsukat, csipkéket, játékokat, teljes hagyatékot díjtalan kiszálással. Tel.: 06 20 294 9205.

Antik műtárgyakat, festményeket, porcelánokat, ezüst tárgyakat, régi órákat, bútorokat (romos állapotban lévő is!) Arany és ezüst felvásárlás kiemelt áron! Bergman László 06 20 805 000

A Mária Terézia Galéria vásárol festményt, aranyat 12 000–25 000 Ft/g, ezüstöt 300–500 Ft/g áron, karórákat, teljes hagyatékot. Tel.: 06 20229 0986.

Magas áron vásárlók gyűjteményembe XVI–XX. század közötti festményeket és teljes hagyatékot. Berger Ottó, tel.: 06 20774 0948.

Bécsi aukciósház kimagasló áron vásárol antik, modern festményeket, bútorokat, asztali, fali órákat, porcelánokat, ezüst tárgyakat, bronz tárgyakat, zongorát, gyűjteményeket és teljes hagyatékot. Berger Ottó. Telefon: 06 20 474 0948.

Hirdetésfelvétel: varnegyed@gmail.com

Nerc, róka, nutria, mindenfajta szőrmebundát, illetve teljes ruhane-mű-hagyatékot, kiegészítőket vásárolok. Tel.: 06 20229 0986.

Festménygyűjtemény gyarapítása céljából megvételre keresek készpénzért kiemelkedő kvalitású 20. századi magyar festményt. Árverésen, kiállításon szerepelt előnyben. Nemes Gyula, e-mail: gyulanemes70@gmail.com, telefon: 06 30 949 2900.

ZSIGMOND MIHÁLY HAGYATÉKFELVÁSÁRLÓ azonnali készpénzfizetéssel vásárol. Antik bútorokat, festményeket, porcelánokat, Herendit, Zsolnayt stb., órákat (kar, dísz, fali), szőnyeget (kopottan, hibásan is), kitűtetéseket, érmeket, bizsukat, borostyánt, ezüstöket, csipkéket, könyveket, hanglemezeket, mindenféle régiséget, hibásat is. A kiszállítás díjtalan. Hívjon bizalommal a hét bármely napján: 06 70 600 1727. XI. ker., Karolina út 2/a.

GÁBOR ESZMERALDA becsüs készpénzért vásárol aranyat, ezüstöt, neves festményt, bútort, órákat, Herendit, teljes hagyatékot múzeumok számára is. Telefon.: 06 1 789 1 693, 06 30 898 5720.

SZOLGÁLTATÁS

Irodák, lépcsőházak, lakások napi takarítását, nagytakarítását vállalom, közületeknek és magánszemélyeknek. Halász Tibor: 202 2505, 06 30 251 3800.

GOMBFOCI: megvenném az 50-es, 60-as, 70-es évek gombfocijait. Akár egy darab is érdekel! Tel.: 06 20 516 7094.

Villanszerelés azonnal!
Hibaelhárítástól a teljes felújításig. Petrás József villanszerelő mester. Telefon: 06 20 9344 664, 246 9021. ELMŰ-ügyintézés.

Lakásfelújítás! Kőművesmunkák, szobafestés, hideg-, melegburkolás, villanszerelés, vízszelés. Ingyenes állapotfelmérés és árajánlat! Gyors, precíz, minőségi munka! GARANCIÁVAL! Tel.: 06 30359 4222.

Lakásfelújítás! Szobafestés, mázolás, tapétázás, parketta-lerakás, -javítás, -csiszolás, vízszelés, csempézés, villanszerelés, ajtó- és ablakcsere, kőműves- és asztalosmunkák, takarítás, garanciával. Halász Tibor. Telefon: 202 2505, 06 30 251 3800.

Régi bútorok felújítása, kárpitos- és asztalosmunkák, szállítással. Kiss Gábor, I. ker., Feszty Á. u. 2., az alagsorban. Tel.: 214 8384, 06 20 345 9963.

Várban élő fiatalasszony vállalja I. kerületi idős emberek részére a bevásárlást, valamint igény esetén takarítást, közös sétát. Díjazás megegyezés szerint. Telefon: 06 70 2819 261.

EZÉSZSÉG

Szakápolás, gyógytorna, rehabilitáció, gondozás, akár 24 órában, mindez otthonában. 06 30 870 5287, info@meoapolas.hu

NŐI ÉS FÉRFI GYÓGYPEDIKŰR. A szolgáltatás a higiéniai előírásoknak megfelelően történik. Szeretettel várom a Showhaj Stúdióba! Mészáros utca 14., Szathmári Katalin Henrietta. Tel.: 06 70 422 8410.

Házhoz megyek! Fogsor készítését, javítását vállalom garanciával, járvány idején is biztonságban, az otthonában. Hívjon bizalommal! Telefon: 06 20 980 3957.

14 éve dolgozom leinformálható, számlaképes PEDIKŰRÖSként. Házhoz is járok ki. Hívjon bizalommal. Ár: 4000 Ft. 06 30 445 3876.

1016 Budapest Róka u 5.
061-290-43-51
0670-9418-940
0630-9310-953

SZALAGFÜGGÖNY TISZTÍTÁS, GYÁRTÁS

www.fortunalamella.hu

Roletta, relaxa, redőny, szúnyogháló, napellenző gyártás és javítás.
Ablakfóliázás

Széles szín- és anyagválasztékkal rendelkezünk és termékeinkre garanciát vállalunk.

Kerületi megrendelőinknek 10 % kedvezményt biztosítunk!

A Budavári Polgárórségbe várjuk

büntetlen előéletű,
Budavár közbiztonságát
fontosnak tartó,
és ennek fenntartásáért,
illetve javításáért tenni akaró
önkéntesek jelentkezését,
akik felelősséget éreznek
a lakókörnyezetükért.

Jelentkezni a polgárórség
e-mail-címén lehet:
budavaripolgarorseg@gmail.com.

Budavári Polgárőr,
Önkéntes Tűzoltó, Egészségvédő és
Természetvédő Egyesület.
1016 Budapest, Mészáros u. 18.

Elnök: dr. Hegedűs György,
Telefon: 36 30 621 4143
E-mail:
budavaripolgarorseg@gmail.com

Alelnök, polgárörtagozat-vezető:
Belényi István,
Telefon: 36 30 627 5195
E-mail: belenyi.istvan@gmail.com

Ingyenes lelkisegély-szolgálat!

A koronavírus második hullámának terjedése exponenciálisan növelte a szorongásunkat. Az egészségügyi és gazdasági hatások a biztonságérzetünket gyengítik, a bezártsággal az otthonunkban, a megváltozott munkakörülményekkel. Hiányoznak a megszokott programok, a feltöltődés. A járványhelyzet soha nem gondolt rugalmasságra kényszerít minket. Ezt a pszichés megterhelést egyéni szinten eltérő módon és mértékben tudjuk kezelni.

Amennyiben úgy érzi, hogy segítségre van szüksége, a hét minden munkanapján lehetősége van támogatást kérni. Aki azt tapasztalja, hogy eluralkodik rajta a félelem, szorongás, pánik, frusztráció, düh, kontrollvesztés és a negatív gondolatok, vegye fel velünk a kapcsolatot, hívjon telefonon, segítőnk!

Szolgáltatásunk segítő, támogató beszélgetésre ad lehetőséget pszichológus (klinikai szakpszichológus, tanácsadó szakpszichológus, kríziskezelő szakpszichológus, mediátor, viselkedéselemző) szakemberekkel.

A következő témákban kereshet minket:

- Stresszkezelés különböző korcsoportoknak relaxációs és meditációs módszerekkel.
 - Infódömping elleni védekezés.
 - Bezártság okozta feszültség enyhítése.
 - Kritikus gondolkodás támogatása.
- A kiskorúak helyes informálása koronavírus témában.
- Családi digitális megállapodások megkötésének támogatása.
 - Otthonról dolgozás nehézségeinek oldása.

- Elvált szülők mediációja és a gyermekkel való kapcsolattartás segítése.
- Idősek prevenciója és a család összetartása.
- A családtagoktól elszigetelődött személyek támogatása.
- Önkéntes vagy kötelező karanténban lévők támogatása.
- Koronavírusos betegek támogatása.
- Egészségügyben, szociális területen dolgozók támogatása.
- Kiegészítő enyhítése.
- Anyagi bizonytalanság, megváltozott élethelyzet okozta szorongás kezelése.

Szakembereink elérhetősége és időpontok:

Kiri Edit Anna, klinikai szakpszichológus: 06 70 234 9401,
péntek 12:00–14:00

Móricz Anita, viselkedéselemző:
06 30 720 4199, kedd: 14:00–16:00,
csütörtök: 14:00–15:00

Reményik Ildikó, tanácsadó szakpszichológus: 06 20 535 1400,
hétfő 11:00–13:00, kedd: 11:00–13:00,
péntek: 14:00–15:00

Sebestyén Árpád, kríziskezelő szakpszichológus: 06 20 939 3323,
szerda: 18:00–20:00

Sebestyén Balázs, pszichológus:
06 30 280 1555, hétfő: 17:00–19:00

Velez Csaba, pszichológus:
06 20 324 3842,
szerda: 10:00–11:00

A KORMÁNY MEGSZORÍTÁSAI

ELLENÉRE

A BUDAVÁRI

ÖNKORMÁNYZAT

MINDEN

BAJBAJUTOTTNAK

SEGÍT.

budavar.hu

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Kérem az oltást!

***Molnár Piroska
színész***

A COVID-19 ellen
csak a vakcina nyújt valódi védelmet.
Minél többen beoltatjuk magunkat,
annál hamarabb szabadulunk
a járványtól.

**BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT**

További információ: budavar.hu/oltas